

Petycja

My, niżej podpisani, apelujemy i wzywamy, przede wszystkim osoby odpowiedzialne ze strony Państwa i samorządu terytorialnego, o pilne wsparcie dla Tarnowa i złączonego z nim więzami funkcjonalnymi, gospodarczymi, kulturowymi i społecznymi regionu tarnowskiego. Region ten, rozciągający się pomiędzy ziemią krakowską a ziemią rzeszowską, od Pogórza Ciężkowickiego na południu aż po okolice ujścia Raby i Wisłoki do Wisły na północy, zamieszkuje ok. 700 tysięcy ludzi. Region tarnowski posiada także bardzo silne związki społeczno-funkcjonalne z sąsiednim regionem sądeckim (przykładem czego m.in. jest diecezja tarnowska), z którym razem stanowi duży i zwarty geograficznie obszar, połączony na linii południe – północ: rzeką Dunajec, drogami oraz linią kolejową. Na obszarze tym żyje ponad 1,2 miliona mieszkańców a zatem więcej niż w województwie opolskim, lubuskim czy podlaskim.

Stanowczo dopominamy się szybkiego zapoczątkowania działań, które zapewnią sprawiedliwy rozwój regionu tarnowskiego i zatrzymają postępującą degradację jego stolicy – Tarnowa! Sercem naszego regionu jest ponad stutysięczny Tarnów, który w granicach funkcjonalnego obszaru miejskiego GUS liczy ponad 300 tys. mieszkańców (czyli więcej niż np. w przypadku takich ośrodków wojewódzkich jak Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra, Olsztyn czy Opole). Niestety rozwijane przez dziesięciolecia, wielorakie funkcje regionalne Tarnowa zostały podważone przez zmiany administracyjne z 1999 r. Narzucony wówczas niekonsekwentny metodologicznie model podziału kraju na województwa i powiaty, a także polityka koncentrowania funkcji wyższego rzędu jedynie w nowych ośrodkach wojewódzkich stały się przyczyną zwiększenia nierówności rozwojowych i sztucznego wzmocnienia nowych miast wojewódzkich kosztem pozostałych dużych ośrodków.

Miasta takie jak Tarnów pozbawiono odpowiednich funkcji wyższego rzędu i statusu planistycznego, umożliwiających rozwój na sprawiedliwych warunkach. Niestety od statusu administracyjnego uzależniono także uwzględnienie danego miasta w ramach krajowych Obszarów Strategicznej Interwencji, dotyczących mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji

Terytorialnych dla miejskich obszarów funkcjonalnych. Tarnów pozbawiony dostępu do środków na równi z porównywalnymi wielkościami miastami wojewódzkimi jak Opole czy Zielona Góra coraz bardziej odstaje od tych ośrodków. Efektem takich uwarunkowań jest np. wieloletni zastój w realizacji przekształcania tarnowskiej PWSZ w Akademię Tarnowską, w odróżnieniu od losów dawnej PWSZ w Gorzowie Wielkopolskim, stolicy województwa lubuskiego, która aktualnie jest już uczelnią z pełnymi prawami akademickimi. Dodatkowym czynnikiem degradacyjnym było rozdarcie spójnego pod względem funkcjonalnym obszaru byłego województwa tarnowskiego między dwie nowe wielkie jednostki terytorialne ze stolicami w Krakowie i Rzeszowie. Dodatkowo, wschodnie granice woj. małopolskiego wytyczono zaledwie ok. 10 km od Tarnowa, sztucznie odgradzając miasto od znacznej części jego naturalnego zaplecza.

Podzielamy opinie ekspertów, według których demograficzny i funkcjonalny regres Tarnowa, jest przede wszystkim skutkiem utraty przezeń statusu miasta wojewódzkiego. Przeciętne wynagrodzenie w Tarnowie jest jednym z najniższych spośród miast tej wielkości i niejednokrotnie niższe niż w wielu mniejszych ośrodkach, także tych położonych bardziej na wschód od Tarnowa. Jest to spowodowane niewielkim i mało zróżnicowanym lokalnym rynkiem pracy natomiast skutkuje utrudnieniem w osiągnięciu zawodowej, społecznej oraz rodzinnej stabilizacji i satysfakcji mieszkańców. Niskie zarobki oraz brak nowych, dużych inwestorów powodują, że wielu ludzi młodych boi się wiązać przyszłość z naszym miastem i wybiera emigrację do ośrodków wojewódzkich lub za granicę. To jedna z przyczyn dla których Tarnów odnotowuje jedno z najbardziej niekorzystnych sald migracji spośród wszystkich miast na prawach powiatu. Koszty społeczne takiej degradacji już teraz są ogromne m.in. w postaci rozerwania więzi małżeńskich, rodzinnych, koleżeńskich, wspólnotowych a jeszcze większe grożą Tarnowowi w niedalekiej przyszłości, kiedy to, zgodnie z prognozami GUS, w roku 2050, rozbudowaną infrastrukturę dzisiejszego ponad 100-tysięcznego miasta będzie musiało utrzymywać prawdopodobnie już tylko nieco ponad 60 tys. mieszkańców i do tego z o wiele większym odsetkiem emerytów i rencistów (Tarnów posiada jedną z najbardziej niekorzystnych prognoz demograficznych w swej kategorii).

Dostrzegając rosnącą wśród mieszkańców regionu tarnowskiego świadomość tych problemów i dzieląc ich narastające niezadowolenie ze skutków utraty przez Tarnów i region tarnowski statusu wojewódzkiego a także na podstawie wyników najnowszych analiz uznanych w kraju specjalistów z dziedziny przestrzennego zagospodarowania kraju, jak prof. Śleszyński, prof. Sokołowski czy dr Zaborowski, stanowczo domagamy się pilnego podjęcia działań kompetentnych organów państwowych i samorządowych, przywracających miastu Tarnów i regionowi tarnowskiego odpowiednią rangę, nie tylko w aktach prawnych i dokumentach planistycznych, ale przede wszystkim w rzeczywistości.

Jako dobry punkt wyjścia można wykorzystać nadal obowiązującą koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030, definiującą Tarnów za ośrodek regionalny, jeden z 32 kluczowych ośrodków miejskich w kraju. Tarnów jest jedynym obok Krakowa takim ośrodkiem w województwie małopolskim. Nadzieję daje też wzmocnienie funkcji Tarnowa jako ważnego krajowego węzła komunikacyjnego w ujętej w koncepcji Zagospodarowania Przestrzennego Kraju drodze ekspresowej S73 łączącej Tarnów z Kielcami a także najnowsze rządowe plany budowy linii kolejowej Kielce – Tarnów - Nowy Sącz i dalej na południe Europy, jako elementu sieci połączeń z Centralnym Portem Komunikacyjnym. Satisfakcjonuje nas także umieszczenie Tarnowa w aktualnym raporcie dot. uwarunkowań procesu delokalizacji urzędów centralnych, jako jednego z 10 ośrodków, do których w pierwszej kolejności takie urzędy powinny zostać przeniesione.

Liczymy bardzo na krytyczne wnioski z trwających od kilku lat rządowych analiz kształtu oraz efektywności obecnego podziału kraju na województwa i powiaty. Przyłączamy się równocześnie do inicjatyw społecznych, jak te w Częstochowie, Radomiu, Koszalinie czy Kaliszu, które podobnie jak nasza, zabiegają o wzmocnienie roli swoich miast i regionów. Oczekujemy na uwzględnienie w przyszłości Tarnowa jako stolicy większej jednostki administracyjnej, np. jednocześnie z Nowym Sączem – jako miasta wojewódzkiego. W obecnych uwarunkowaniach zdecydowanie opowiadamy się natomiast za pilną deglomeracją tak na szczeblu wojewódzkim jak i centralnym. Rozproszenie instytucji wyższego rzędu pomiędzy duże miasta nie będące stolicami województw byłoby dużym wsparciem dla ośrodków takich jak Tarnów. Rozwój informatyki, szybkich sieci, komunikacji

publicznej powoduje, że wiele zadań może z sukcesem być realizowanych poza metropolią, a Tarnów już posiada w tym zakresie atuty w postaci np. dostępu do ultraszybkiego łącza światłowodowego w ramach systemu uruchomionego przez AGH, autostrady A4, magistrali kolejowej E30.

Deglomeracja to krok w dobrym kierunku a jednocześnie realizacja rządowej strategii zrównoważonego rozwoju kraju. Jako społeczność jesteśmy na to gotowi. Nasza tarnowska wspólnota regionalna ciągle jeszcze posiada odpowiedni potencjał, który pozwoli na utrzymanie wysokiej jakości usług administracyjnych, świadczonych w Tarnowie. Mamy profesjonalne kadry, jeszcze aktywne zawodowo a wywodzące się ze struktur dawnego woj. tarnowskiego, i jeden z najwyższych odsetków mieszkańców z wyższym wykształceniem spośród byłych miast wojewódzkich. Żyje tutaj dynamiczna młodzież, solidnie wykształcona, która chętnie i kompetentnie podejmie pracę w administracji.

Dziś – deglomeracja, jutro – zrównoważony podział administracyjny kraju z Tarnowem jako stolicą większej jednostki terytorialnej! Tarnów i region potrzebują silnej, zasobnej Polski. Polska potrzebuje silnego, zasobnego Tarnowa i związanego z nim regionu! Dajmy szansę dla Tarnowa i regionu tarnowskiego, wesprzyjmy lokalną Polskę!

Inicjatorzy:

Andrzej Olejnik

Jacek Żołądź

Bartłomiej Ostrenga

Seweryn Partyński

Ryszard Nejman

Organizator:

"Sokół" Świat Pracy – Tarnów

tel. 502 396 315